

Vízmburk 2020

Celý rok 2020 byl ve znamení nejrozsáhlejší stavební akce v dějinách obce Havlovice. Zastřešení hradu Vízmburk je součástí česko - polského projektu po stopách společné středověké historie, který si klade za cíl spojit naučnou stezkou hrad Vízmburk a polské Zabkowice Slaskie. V lednu se konalo výběrové řízení na dodavatele stavby. Jelikož to byla akce s rozpočtem takřka 17 milionů, bylo nutné udělat velké výběrové řízení, a s tím nám pomohla firma Centrum rozvoje Česká Skalice jmenovitě Michal Kudrnáč. Celý projekt nám pomáhá administrovat firma Regional Development Agency Rychnov, která má bohaté zkušenosti s administrací česko - polských projektů na území Královéhradeckého kraje. V únoru jsme ve výběrovém řízení vybrali na zednické práce firmu Green For You Liberec, na tesařské práce Rest Tu Trutnov a na zámečnické práce firmu Tesarem Vsetín. Během února a března kontrolovala naše postupy a regulérnost řízení CRR Hradec Králové a neshledala žádné nedostatky. Dne 6. 3. se uskutečnilo na hradě setkání před zahájením stavby. Zvaným hostům i široké veřejnosti jsme představili obsah česko - polského projektu Po stopách společné středověké historie. Setkání se zúčastnili členové našeho sdružení, zástupci partnera města Zabkowice Slaskie, členka Rady KHK Mgr. M. Berdychová, starosta Ing. P. Dvořáček, projektant Ing. Chaloupský, zástupci dodavatelů, zástupci okolních měst a obcí atd.

V březnu byly zahájeny zednické a kamenické práce. Nejprve zedníci zdili obvodové zdivo a čistili sklepy. V dubnu opravovali propadlé klenby jižního sklepa. Veškeré práce probíhaly pod drobnohledem zástupců Národního památkového ústavu. Nad odbornou kvalitou prací bděl osobně ředitel NPÚ v Josefově Ing. Balský. Každých 14 dní se konal kontrolní den za účasti zástupců dodavatelů a projektanta, který byl zároveň technickým dozorem investora. Na bezpečnost práce dohlížel pravidelnými návštěvami bezpečnostní technik p. Bicek. Během dalších měsíců zedníci zazdili 38 ocelových patek do obvodového zdiva a do prostoru hradních místností. Mnohdy bylo nutné vysekat skálu. Většina prací byla prováděna středověkými postupy. I malta byla míchána podle středověké receptury. Během stavby bylo zazděno více než 150 m³ nových kamenů z lomu Krákorka. Dále byl využit všechn materiál ze zásypů sklepů a místností, a to celkem cca 300 m³ materiálu. Od května byl opravován rohový propadlý sklep. Jelikož statika všech sklepů byla narušena, bylo přistoupeno k celkovému přespárování a zpevnění zdiva. Na výkopové práce dohlížel archeolog trutnovského muzea Mgr. Tůma. Postupně byl opraven celý hrad. Zdi byly dozdivány maximálně do výšek dokumentovaných archeologickým výzkumem ze 70. let 20. stol. Hlavním pomocníkem byly fotografie z archívu NPÚ z doby výzkumu, které máme všechny k dispozici. V září byl na stavbu umístěn jeřáb. Husarským kouskem byla doprava jeřábu a ocelových konstrukcí od Devíti křížů na hrad. Řidiči byli profíci a náročný úkol zvládli. Bez velkého jeřábu by manipulace s 12 metrovými zinkovanými trámy nebyla možná. Těsně před zahájením ocelářských prací zedníci postupně demontovali střechy a likvidovali lešení. Oceláři zahájili postupné osazování ocelových konstrukcí. Za nimi hned pokračovali tesaři v osazování dřevěných 14 metrových krokví. Poté nastoupili pokrývači, kteří pokrývali střechy lepenkou a oplechováním. Nakonec oceláři osadili vstupní schodiště, schodiště na věž a zábradlí na věži. Vše se povedlo stihnout podle plánu. Byl to velmi náročný rok, neboť bylo nutné stavbu každodenně kontrolovat a vzniklé nejasnosti okamžitě řešit. Odměnou je však naprosto dokonale a kvalitně vykonaná práce, která bude sloužit dalším generacím.

Mimo projekt nezaháleli ani členové našeho sdružení. Na jaře jsme zavedli elektřinu k podiu a opravili část věže u vlčí jámy. Potom jsme odhalili, očistili a vyzdívali severovýchodní parkánovou hradbu. Na podzim jsme oplotili celý areál hradu a prováděli průběžné úklidové práce. Zhotovili a osadili jsme červené ostění u vstupu do sklepů. Přivezli jsme z Ratibořic a navrátili jsme zdobené červené hlavice kleneb do jižního paláce. Veškeré lešení jsme nařezali na rovné trubky a prodali. Od poloviny srpna až do 22. 12. jsme se scházeli každou sobotu (kromě jediné) a dokonce 2x v neděli.

V sobotu 21. listopadu jsme si připomněli 100 let od narození PhDr. Antonína Hejny CSc. Přímou v areálu hradu jsme umístili pamětní desku při malé slavnosti člověku, bez kterého by hrad Vízmburk nespátřil světlo světa.

Od jara pracuje na hradě pan Obst, provádí pomocné stavební a údržbové práce. Díky MAS Království Jestřebí hory jsme získali na jeho mzdu dotaci z MPSV.

Během letošního roku jsme vzhledem ke stavbě nemohli provázet návštěvníky na nádvoří hradu. Po celou sezónu byl otevřen pouze stánek s občerstvením. Tím jsme ztratili cca 150 tisíc Kč. Naštěstí lidem, návštěvníkům a široké veřejnosti není náš hrad lhostejný. Během letošního roku se nám povedlo získat ve veřejné sbírce přes 300 tisíc Kč.

Na stavební obnovu a zastřešení hradu se nám povedlo získat dotaci 1,5 mil. Kč z Královéhradeckého kraje. Obec v letech 2019 a 2020 přispěla celkovou částkou 450 tisíc Kč. Ve sbírce jsme získali za poslední 2 roky přes 600 tisíc Kč, NPÚ nám přispívá na materiál ročně 200 tisíc Kč. Úřad práce nám přispívá ročně na pracovní místo správce 150 tisíc Kč. To vše přispívá k raketové obnově hradu.

Dokončením stavebních prací v rámci projektu ale nekončí stavební obnova samotného hradu a celého areálu hradu. Na jaře musíme ještě zhotovit žlaby a svody dešťové vody, vytvořit dřevěné schody ke sklepům, do jižního paláce a na zvýšené patro v jihovýchodním prostoru hradu. Dále potřebujeme zrekonstruovat topeniště v černé kuchyni a vyzdít západní obvodovou hradbu okolo vyhlídky. Již nyní připravujeme výstavní expozice do všech nově opravených prostor hradu včetně sklepů. Hrad bude otevřen již o víkendech v dubnu, ale k hlavnímu slavnostnímu otevření hradu dojde koncem května.

Věříme, že celková oprava, nové zastřešení, historické expozice a oficiální zpřístupnění hradu přiláká daleko větší množství návštěvníků. Zisk ze vstupného a prodeje nám umožní další opravy a zvelebování prostředí kolem hradu.

Na závěr děkuji obci Havlovice, Královéhradeckému kraji, MAS Království Jestřebí hory, Svazku obcí Jestřebí hory, městu Červený Kostelec, Úpice, Rтынě, firmě Ex Terra a obrovskému množství podporovatelů za finanční příspěvky, které nám pomáhají zafinancovat naši spoluúčasť ve výši cca 3 mil. Kč. Až konec letošního roku nám ukáže, jak se nám povedlo všechny náklady pokrýt. Dotační peníze jsou totiž vázány na kurz Euro, a tak nyní nevíme, jestli se kurz rapidně nezmění. Držte nám palce a přijďte se podívat. Každý platící návštěvník je na hradě vítán.

Vypracoval Mgr. Jaroslav Balcar